

DIE LEXIKALISCHEN LEHNÜBERSETZUNGEN IN DEN DEUTSCH-LITAUISCHEN WÖRTERBÜCHERN DES 17. JH.

Zusammenfassung

Im Beitrag werden die lexikalischen Lehnübersetzungen der deutsch-litauischen Wörterbücher "Lexicon Lithuanicum" und "Clavis Germanico-Lithvana" behandelt. Infolge der lexikalischen Interferenz der deutschen Sprache entstanden zum Ausdruck der abstrakten Begriffe im Litauischen viele Zusammensetzungen, die nicht völlig den Gesetzmäßigkeiten der litauischen Wortbildung entsprachen, deshalb sind ein Teil dieser Lehnübersetzungen in der litauischen Gegenwortsprache nicht erhalten geblieben. Der andere Teil der Lehnübersetzungen sind litauische Wortverbindungen oder präphigierte Wörter. Daraus folgt, daß die Zusammensetzungen im Deutschen und ihre litauischen Entsprechungen Gemeinsamkeiten und Unterschiede aufweisen.

MAŽMOŽIS XII

Žinome, kad būdvardžių bevardė giminė labai apnykusi daugelyje žemaičių šnektų (išskyrus artimašias Rasėinių apylinkes) ir Žagārės – Šakýnos vakarų aukštaičių šnektose. Čia visur *a*-kam. formos paprastai vartojamos tik būsenai reikšti: *mō.n šā.lt, šē.lt || šīl.t*; Šakýnoje *má.n šá.lt, ká.ršt* ir pan.

A. Valeckienės knygoje „Lietuvių kalbos gramatinė sistema“ (V., 1984) šito neapibrėžus kiek iškraipoma tikroji padėtis. Antai iš Damelių kaimo prie Žagārės atrasta bevardės giminės forma *kieta* (p. 153) su nuoroda iš „Lietuvių kalbos tarmių chrestomatijos“ p. 153, bet ten aiškiai užfiksuota *nėbūs kiēta šó·na·m*, t. y. *kietà šónam* (skiemuo *kīē-* turi atitrauktą kirtį, o į tai neatkreipta dėmesio). Toliau A. Valeckienės knygoje (p. 170) iš prastų užrašymų teigiama, kad klaipeidiškiai čia irgi turį tokių bevardės giminės formų: *šīpavaser buvo saūs* (Šilūtė), o šnekte yra *šī·pavā·seri bōv^a sāus^a*; *sniego buvo māž* (Kintaĩ) – *snē·g^a bōv^a māžā* (Kintaĩ kamiene visai neturi ilgojo *ā*) ir kt.

V. Vitkauskas